

arallegim

Llums, ombres i bellesa del periodisme

XAVI SERRA

Què és el periodisme? Una de les millors respostes a aquesta pregunta, més viva que mai, no la trobaran en un llibre

de text o en l'obra d'un periodista, sinó en l'últim còmic de Sarah Glidden. A *Oscuridades programadas*, l'autora nord-americana acompanya dos amics periodistes i un exmilitar en el seu viatge a través de Turquia, l'Iraq i Síria, documentant els seus esforços per acostar-se a una realitat estranya i trobar històries que expliquin les conseqüències de la intervenció militar dels Estats Units al Pròxim Orient.

Com ja succeïa al còmic que explicava el seu viatge en busca de les seves arrels jueves, *Una judía americana perdida en Israel* (Norma), Glidden no pretén resumir la complexitat dels conflictes de la regió, sinó compartir unes impressions que fan venir ganes d'aprofundir en els temes. El seu relat, minuciós i empàtic, evita la temptació de convertir el periodisme en espectacle, i deixa constància de les frustracions i els dubtes dels protagonistes sobre la seva tasca. La distància objectiva del punt de vista i la calidesa dels dibuixos de Glidden –l'ús funcional de l'aquarel·la és clau– apuntalen un reportatge imponent sobre la bellesa del periodisme que explica les històries que troba, no les que busca. ♦♦

OSCURIDADES PROGRAMADAS
SARAH GLIDDEN
SALAMANDRA
TRAD. REGINA LÓPEZ MÚÑOZ
304 PÀG. / 25 €

GETTY

La cançó dels cors trencats

JORDI GARRIGÓS

En el moment en què la música i l'estètica *indie* van passar a ser cultura predominant, un grapat d'expressions artístiques van mirar d'adoptar-ne elements, encara que fos amb calçador.

Alguns van arribar a punts que fregaven la vergonya, per massa tòpics, com en aquella escena de la ofensiva comèdia (*500 Días juntos* (Marc Webb, 2009) en què la protagonista, Zooey Deschanel, entonava uns versos de "There is a light that never goes out" dels Smiths en un ascensor. Una picada d'ullet que cridava tot *hipster* viu al cinema com si fos el Flautista d'Hamelin.

Però hi ha vegades que la inclusió d'aquestes referències és clau per contextualitzar el que està passant i fan de fil musical absolutament indispensable. Per exemple amb part de la bibliografia de Nick Hornby,

ESTA CANCIÓN ME RECUERDA A MÍ
JOE PERNICE
BLACKIE BOOKS
TRAD. DAMIÀ ALOU
256 PÀG. / 19 €

l'autor que probablement més mereix l'afegit de novel·la pop, gràcies a títols com l'aclamat *Alta fidelitat* (1995) o l'assaig en primera persona *31 songs* (2003). Les cançons que ens emocionen han de ser presents als llibres amb el mateix pes amb què habiten en les nostres vides, però sempre que acompanyin els personatges i el camí que pren la història sense forçar-los. Per entendre'ns, ¿seria exactament igual l'imaginari de les primeres novel·les d'Irvine Welsh sense que tot soni a Iggy Pop? Evidentment, no.

A *Esta canción me recuerda a mí*, primera novel·la de Joe Pernice (havia debutat amb un assaig sobre el segon disc dels Smiths), no paren de sentir-s'hi cançons de REM, Del Shannon, Sebadoh o Todd Rundgren. Perquè el pop és el que l'autor coneix més i on es defensa millor. El nord-americà és un gran compositor de melodies lluminoses i cançons extraordinàries, peces que

equiparen la seva banda, Pernice Brothers, amb els grans del gènere, a l'altura de Matthew Sweet, The Posies, Redd Kross o Teenage Fanclub, també presents en aquesta novel·la, escrita el 2009 però traduïda ara al castellà per Blackie Books.

Un moment vital difícil

Esta canción me recuerda a mí no és, en cap cas, una autobiografia, tot i que el protagonista és músic, com Pernice. Va d'un home que ha de reestructurar una vida que semblava encarada cap a la maduresa i que emfatitza un dels mals –o de les virtuts– de la nova generació que aspira a fer-se gran: la incapacitat –i menfotisme– de créixer com ho feien els pares. Pernice descriu sense heroisme la decadència de després d'una ruptura sentimental, aquí accentuada per un protagonista (no en coneixem el nom) que se separa poques setmanes després de casar-se i que està en un moment vital absolutament destructiu.

Els paral·lelismes amb Hornby són recurrents, no som a Londres, sinó a Massachusetts, però l'autor és igual de tendre. Pernice s'entén amb la nostàlgia feridora d'*Alta fidelitat* treballant amb *flash-backs* sentimentals i viatjant a un passat d'aparença il·lusionant, però que augura un futur ben negre. Aquest és un llibre de cors trencats, de cançons que no podràs escoltar mai més perquè fan mal i d'aprendre que les recuperacions no són miraculoses, que es converteixen en una transició de camins plens de pedres on durant les primeres setmanes i mesos no pares de caure, una vegada rere l'altra.

Però a *Esta canción me recuerda a mí* hi ha esperança. T'ensenya que en el teu pitjor moment, quan vius sol a casa de la teva germana, que també s'acaba de divorciar, en una urbanització infecta i només tens una bicicleta atrotinada, discos dels XTC que no t'atreveixes a posar i el teu millor amic és gairebé un nadó que encara ni parla, fins i tot en aquests moments poden aparèixer motius per somriure. La redempció és possible: potser trobaràs un cor igual d'esmicolat que el teu que et faci aixecar del llit, aquesta és la lliçó d'una novel·la intel·ligent i magnètica que té la millor banda sonora del món. ♦♦

Els plaers i les virtuts segons Guillem Frontera

PERE ANTONI PONS

En literatura, la brevetat pot ser un pretext per a la impostura i la ganduleria. És el cas, em sembla, de molts poemes

recents de menys de cinc versos, que emmascaren la peresa –o la inoperància expressiva– i la buidor de contingut a còpia de vaporositats retòriques i d'histrionisme sentenciosos. També pot ser, però, un acte de valentia, la de qui es llança a la intempèrie de provar de dir molt amb tan poques paraules com pugui. Dins l'heterogènia amplitud d'aquestes coordenades, hi trobem des de la fórmula icònica de les avantguardes històriques

–"mínim material, màxim mental"– fins a la teoria de l'iceberg de Hemingway. També hi trobem les històries d'*Els plaers i les virtuts*, el nou llibre de Guillem Frontera (Ariany, 1945), constituït per 33 relats de només dues pàgines apareguts originàriament en forma d'article a l'ARA Balears.

Ben ancorat en la seva condició de narrador modern amarat d'un exhaustiu coneixement dels clàssics de sempre –"la tradició sobretot és important per als que no són tradicionalistes", ha escrit l'autor de *Sicília sense morts* (Club Editor, 2015)–, aquest volum ofereix als lectors una mostra destil·lada de la infal·lible destresa narrativa de Frontera. També de la seva mirada

ELS PLAERS I LES VIRTUTS
GUILLEM FRONTERA
ENSIOLA
80 PÀG. / 15 €

panoràmica i penetrant, lúcida tant des d'un punt de vista intel·lectual, sentimental i moral com antropològic i sociopolític. Són una minoria els narradors capaços de sintetitzar els canvis sísmics que s'han produït a Mallorca els últims seixanta anys a partir de la contraposada actitud davant del menjar –¿és preferible consumir primer els melons suculentos o bé els melons tacats?– dels membres de dues generacions diferents d'un mateix clan.

Una paleta de temes recurrents

Els lectors familiaritzats amb la versàtil obra de Frontera –que ha fet novel·les, contes, assaigs, crítica d'art, guions audiovisuals i articles de premsa– reconeixeran en

aquests relats una paleta prou completa dels seus temes més recurrents: el poder de la memòria per crear realitat; les baixeses i els absurds del món de l'art, que tanmateix no sempre poden destruir-ne el sentit i la bellesa; la dolguda perplexitat de qui ha de viure en un món girat damunt davall a causa de transformacions accelerades i agressives; els imprevisibles i paradoxals mendedres de què estan plenes la majoria de biografies... Tot i la seva brevetat, el volum també és d'una riquesa anímica i de tons molt notable. Hi ha sentit de l'humor, violència, passions fortes, melancolia existencial, subtilesa reflexiva, pinzellades satíriques... I hi ha, sobretot, el talent d'un gran narrador. ♦♦